gemeente Den Helder

Raadsvoorstel

Registratienummer:	RVO18.0092	Portefeuillehouder:	T. Biersteker
Van afdeling:	Sociaal Domein	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	
Behandelend ambtenaar:	H.J. Oskam	• Actieplan Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang/OGGZ 2018-2019 (kenmerk ID18.03968)	
Telefoonnummer:	(0223) 67 8430	• Visienota "Thuis in de buurt", maart 2018 (incl. Plan sluitende aanpak personen met verward gedrag) (kenmerk ID18.00295/00297).	
E-mail adres:	h.oskam@denhelder.nl	• Besluit regionaal PHO 19 juli (ID18.04770)	
Onderwerp:	Actieplan Beschermd wonen en MO/OGGZ en Bestedingsvoorstel overschot BW 2017		

Gevraagd besluit:

1. € 371.000 beschikbaar te stellen uit de Reserve Beschermd wonen voor:
   - een pilot met buurtcirkels in de 4 gemeenten;
   - een tijdelijke uitbreiding van de formatie Beschermd wonen om wachttijden weg te werken en het uitvoeringsproces te versterken;
   - een regionale pilot met de IPS-methodiek (Individual Placement and Support), en een aanvullende pilot activering op Texel, beiden gericht op de toeleiding van een groep kwetsbare mensen naar passend werk;
   - internetmodules voor zelfhulp en ondersteuning mantelzorgers;
   - vervolg training en voorlichting door ervaringsdeskundigen.
2. De bij dit besluit behorende begrotingswijziging vast te stellen.

Publiekssamenvatting

In februari/maart 2018 zijn de gemeenteraden van Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel akkoord gegaan met de visienota “Thuis in de Buurt”, plan Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang 2018-2020. Ook zijn de financiële kaders vastgesteld.
Een en ander conform de opdracht aan centrumgemeenten voor Maatschappelijke opvang (MO) om, in samenwerking met de regiogemeenten, tot een Plan te komen voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren.

In het Actieplan 2018-2019, een vervolg hierop, een overzicht van de reeds in gang gezette en in 2018 en 2019 nog uit te voeren acties gericht op het bereiken van deze doelen. Het regionaal Portefeuillehouders overleg (PHO) heeft op 19 juli met Actieplan ingestemd.

Het PHO heeft eveneens ingestemd met het voorstel een deel van de reserve Beschermd Wonen (BW) in te zetten voor een aantal innovatieve activiteiten en het z.s.m. wegwerken van de wachttijden bij de uitvoering Beschermd wonen.

Inleiding
In februari/maart 2018 zijn de gemeenteraden van Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel akkoord gegaan met de visienota “Thuis in de Buurt”, plan Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang 2018-2020.

In het Actieplan 2018-2019 dat als vervolg hierop is ontwikkeld, een overzicht van de reeds in gang gezette en in 2018 en 2019 nog uit te voeren acties gericht op het bereiken van deze doelen.

Beoogd maatschappelijk resultaat

1. Inwoners met ernstige psychische en psychiatrische problematiek zo zelfstandig mogelijk laten wonen, met passende begeleiding en dagbesteding.
2. Beschermd wonen met 24-uurs zorg en toezicht in omvang terugbrengen, maar beschikbaar houden voor de groep waar dat tijdelijk voor nodig is.

3. Beschermd wonen verbinden met de bredere keten van samenhangende voorzieningen, waaronder maatschappelijke opvang en Aanpak Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ, gericht op zorgmijders en kwetsbare burgers), begeleiding en dagbesteding, jeugdzorg (overgang 18-/18+), wonen, inkomensondersteuning, inloop, sociale verslavingszorg en welzijnswerk/maatschappelijke dienstverlening.
4. Vroegsignalering en preventie en een optimale afstemming met de wijkteams.
5. Integrale trajecten op maat inclusief participatie en cliëntsturing.
6. Te komen tot sluitende afspraken rondom personen met verward gedrag.

Kader

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015: Op grond van deze wet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen. De ondersteuning moet erop gericht zijn dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven.
- De centrumgemeenten MO/BW, hebben de opdracht om, in samenwerking met de regiogemeenten in de Kop van Noord-Holland, een Plan van aanpak te maken voor de doorontwikkeling van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang in de komende jaren
- Opdracht van het rijk om per 1 oktober 2018 in heel Nederland een goed werkende aanpak voor ondersteuning van mensen met verward gedrag te hebben gerealiseerd.
- "Thuis in de buurt", Visienota Beschermd wonen/Maatschappelijke opvang 2018-2020, in maart 2018 vastgesteld door de gemeenteraad van Den Helder (RB18.0015) en de gemeenteraden van Hollands Kroon, Schagen en Texel. Uitgangspunt is dat ook kwetsbare inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in hun wijk, buurt of dorp met adequate ondersteuning. Is toch maatschappelijke opvang of beschermd wonen nodig, dan is dit tijdelijk en gericht op herstel, stabilisatie en uitstroom. Als prioriteiten voor de komende jaren zijn benoemd: vroegsignalering en preventie, versterken van eigen kracht en zelfredzaamheid, steun en zorg op maat, passende woonruimte in buurt of wijk, werk en participatie, bevorderen inclusieve samenleving, en sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Intentie van de vier gemeenten is de huidige samenwerking te continueren en verder te versterken, en de kracht van de lokale gemeente optimaal te benutten.
- Als financiële kader zijn vastgesteld:
    a. De decentralisatie-uitkeringen die de centrumgemeente voor Beschermd wonen (BW) en Maatschappelijke opvang (MO) van het Rijk ontvangt, komen geheel ten goede aan de wettelijke verplichte taken voor BW en de MO-voorzieningen in de regio Kop van Noord Holland. Uitgangspunt is dat de inzet van middelen niet uitkomt boven de middelen die het Rijk beschikbaar stelt.
    b. Voor BW geldt als richtlijn dat de centrumgemeente maximaal 3% aan ambtelijke capaciteit en uitvoeringskosten wordt besteed en minimaal 1 % van het budget aan nieuwe ontwikkelingen.
    c. Tussen de centrumgemeente en regiogemeenten vindt halfjaarlijks afstemming plaats over de voortgang van de uitvoering en de besteding van de beschikbare middelen.
    d. Voor zover er na het realiseren van de afgesproken prestaties middelen resteren of er tekorten blijken, worden deze verevend tussen regiogemeenten op basis van het aantal inwoners.
    e. Jaarlijks wordt afgewogen of (in het geval er minder is besteed dan er beschikbaar is) en in hoeverre er middelen worden bestemd voor het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan. Op deze manier worden alleen middelen in een bestemmingsreserve opgenomen als daar ook een duidelijke bestemming aan is gekoppeld. Indien een reservering wordt gemaakt, wordt die beheerd door de centrumgemeente.

Argumenten

<u>Actieplan</u>
Het bijgevoegde Actieplan 2018-19 een overzicht van de reeds in gang gezette en in 2018 nog uit te voeren acties gericht op het bereiken van de vastgestelde doelen.
Dit uiteraard naast de veranderingen die al in 2017 of eerder in gang zijn gezet, zoals bv. een heldere OGGZ-aanpak en een Plan van aanpak personen met verward gedrag.
En ook naast het reguliere lokale beleid dat ook diverse raakvlakken heeft met de te bereiken doelen. Hierbij kan bv. gedacht worden aan Armoedebeleid of Schulddienstverlening, versterken eigen kracht (soms vanuit de insteek positieve gezondheid), prestatieafspraken met woningcorporaties met aandacht voor preventie uithuiszetting en huisvesting "bijzondere doelgroepen", laagdrempelige inloop- of ontmoetingsmogelijkheden, leerwerktrajecten en vormen van dagbesteding voor kwetsbare mensen, een collectieve zorgverzekering.

Onderstaand een overzicht van de hoofdlijnen uit het Actieplan 2018.

Doel: <u>Versterken samenwerking en verbetering vroegsignalering en versterken ondersteuningssysteem cliënten</u>
Actie: Knelpunten en verbeterpunten in de samenwerking tussen gemeenten en relevante ketenpartners m.b.t. de signalering en ondersteuning van kwetsbare bewoners zijn en worden in kaart gebracht en ingebed in de werkprocessen (intern en extern).

Actie: Start pilot 24 x 7 uur Vangnet en advies, gericht op verruimen beschikbaarheid en bereikbaarheid. Met als nevendoel meer zicht te krijgen op de vorm/werkbaarheid en optimale schaalgrootte 24 x 7 inzet en de behoefte aan vervoer en humane opvang voor personen met verward gedrag.
Actie: Gemeenten en zorgverzekeraar gaan werken aan samenwerkingsagenda om meer zicht te krijgen op de mogelijkheden bestaande knelpunten aan te pakken en innovaties te realiseren.
Actie: Pilot buurtcirkel wordt gestart om het ondersteuningssysteem van zelfstandig wonende cliënten te versterken.

Doel: <u>Overgang 18-/18+ soepel en naadloos laten verlopen</u>
Actie: Huidige aanbod wordt in kaart gebracht. Als huidige aanbod onvoldoende passend is, wordt zo nodig individueel maatwerk gerealiseerd.
Actie: In kader van de aanbesteding 2019 worden de noodzaak en mogelijkheden van nieuw aanbod onderzocht.
Actie: Interne samenwerking jeugd/Wmo wordt verbeterd waardoor noodzakelijke 18+ opvang eerder in beeld komt en aanvullend kan worden gerealiseerd.

Doel: <u>Ambulante ondersteuning en zorg op maat</u>
Actie: Er wordt onderzocht of en welke tussenvormen tussen zelfstandig wonen met begeleiding en Beschermd wonen of Maatschappelijke opvang nodig zijn.
Actie: Pilot met crisiskaart wordt gestart in twee wijken door hiervoor opgeleide ervaringsdeskundigen om de meerwaarde van dit product nader te onderzoeken.
Actie: Er wordt gestart met een pilot met de zgn. schakel-GGD'er, die als onderdeel van team Vangnet en Advies, contact legt met cliënt en verbinding maakt tussen dienstverlenende organisaties zorg/welzijn, ervaringsdeskundigen en veiligheid, inwoners en netwerk. Inzet is een lokaal vroegsignaleringsnetwerk te ontwikkelen en heldere samenwerkingsafspraken waardoor de lokale samenwerking wordt versterkt en signalen/problemen sneller in beeld komen en worden opgepakt.
Actie: Gemeenten zien er strenger op toe dat hetgeen in contracten met zorgaanbieders is opgenomen ook daadwerkelijk wordt nageleefd (bv. bieden passende overbruggingszorg, oppakken regie, zorgdragen voor integraal plan bij uitstroom, nazorg of vervolghulp).

Doel: <u>Passende woonruimte in de wijk.</u>
Actie: Onderzoeken van knelpunten en verbeterpunten en specifieke behoeften in de verschillende gemeenten m.b.t. de huisvesting van bijzondere doelgroepen dan wel de uitstroombehoeften vanuit BW en MO en vervolgens realiseren van het benodigde aanbod.

Doel: <u>Bevorderen dagbesteding</u>
Actie: In kaart brengen van divers aanbod voor kwetsbare mensen en gesignaleerde knelpunten/verbeterpunten. Aanpakken knelpunten en (nog meer) realiseren van maatwerk op cliëntniveau.

Doel: <u>Bevorderen inclusieve samenleving</u>
Actie: Uitrol cursusaanbod Mental Health First Aid voor bewoners en vrijwilligers gericht op meer inzicht in psychische problematiek en verminderen stigmatisering.
Actie: Op buurtniveau aanpakken van overlast d.m.v. heldere informatie over waar overlast/problemen kunnen worden gemeld, integrale aanpak van problemen/overlast en andere passende activiteiten.

Doel: <u>Continueren en nader uitwerken samenwerking tussen gemeenten</u>.
Actie: Inkoop 2019 realiseren en voeren contractgesprekken met zorgaanbieders.
Actie: Procesafspraken actualiseren en detailleren.
Actie: Uitwerken scenario's voor samenwerking vanaf 2020 (m.b.t. toegang, juridische samenwerkingsvorm, financiële verdeling, inzet pgb).
Actie: Verder ontwikkelen monitor BW/MO om meer inzicht te krijgen op cijfers en kwaliteit van de zorg.

In de bijlage nadere informatie over de trekkers, de tussentijdse resultaten en termijnen.
In januari 2019, juli 2019 en 1 januari 2020 wordt de voortgang gemonitord.

<u>Bestedingsvoorstel overschot BW 2017</u>
Het regionaal PHO heeft op 19 juli ingestemd met het voorstel om een deel van het in 2017 niet bestede budget BW aan te wenden voor:

1. een pilot met buurtcirkels in de 4 gemeenten;
2. uitbreiding formatie Beschermd wonen om wachttijden weg te werken en het uitvoeringsproces te versterken;
3. een regionale pilot met de IPS-methodiek (Individual Placement and Support), en een aanvullende pilot activering op Texel, beiden gericht op de toeleiding van een groep kwetsbare mensen naar passend werk;
4. internetmodules voor zelfhulp en ondersteuning mantelzorgers;
3. vervolg training en voorlichting door ervaringsdeskundigen.

Overige projectvoorstellen zullen nader uitgewerkt worden, in afwachting van een aantal op dit moment lopende onderzoeken en pilotprojecten. Deze zullen in het najaar aan het regionaal PHO worden voorgelegd.

De raad van Den Helder, wordt voorgesteld te besluiten budget hiervoor beschikbaar te stellen uit de Reserve Beschermd wonen, conform het voorstel van het regionaal PHO.

Maatschappelijke aspecten

Draagvlak
"Thuis in de buurt" is door vier gemeenteraden vastgesteld.
Dit Actieplan is een gezamenlijk product van de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland.
Relevante ketenpartners en cliëntorganisaties zijn actief betrokken bij de uitvoering van het actieplan.
Met het Actieplan is ingestemd door het regionaal PHO op 19 juli 2018.

Referendum
Het voorstel is referendabel, het houden hiervan wordt ontraden op basis van de beperkte reikwijdte van dit voorstel en het feit dat zorgaanbieders en andere relevante ketenpartners, alsmede cliënt(organisaties) intensief zijn betrokken bij de totstandkoming van dit Plan van aanpak.

Adviesraad Sociaal Domein
Het plan van aanpak is ter advisering voorgelegd aan de vier Adviesraden Sociaal Domein van de verschillende gemeenten. N.a.v. de reacties zijn enkele passages aangepast. De Adviesraden hebben aangegeven graag over vervolgstappen geïnformeerd te willen worden. Dit voorstel zal derhalve na besluitvorming ter informatie aan de Adviesraden worden aangeboden.

Duurzaamheid
Dit is niet van toepassing.

Financiële consequenties
Het Rijk wil de financiële middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang/OGGZ vanaf 2021 verdelen over alle gemeenten. Tegelijk met de overgang van de deel van de Beschermd wonen doelgroep naar de Wet Langdurige Zorg.

Tot dusver is gewerkt volgens het solidariteitsprincipe. In 2015 en 2016 is het verschil (negatief, resp. positief) tussen de inkomsten van het Rijk en de uitgaven als gevolg van de taakuitvoering onder de regiogemeenten verevend op basis van het aantal inwoners. Voor de periode 2017-2019 is door de gemeenteraden besloten deze lijn te vervolgen. In het kader van het jaarlijks Uitvoeringsplan, kan in geval van een overschot, een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening worden gedaan.

Conform de vastgestelde financiële kaders, beheert centrumgemeente Den Helder de reserve BW.
Bij de vaststelling van de eerste tussenrapportage 2018 heeft de raad deze reserve ingesteld en een dotatie van € 1,2 mln gedaan.
Op dit moment is dus nog € 829.000 beschikbaar, De regionale ambtelijke werkgroep komt later dit jaar met voorstellen voor de besteding van (een deel) van dit budget n.a.v. lopende onderzoeken en pilots. Een eventueel resterende bedrag zal (met aftrek van het Helders deel) aan regiogemeenten worden terugbetaald.

Communicatie
Adviesraden Sociaal Domein zullen worden geïnformeerd over Actieplan 2018-2019.

Realisatie
Nadat de raden hebben besloten over dit voorstel worden de acties uitgevoerd.

Den Helder, 11 september 2018.

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

MINUUT

burgemeester
Koen Schuiling
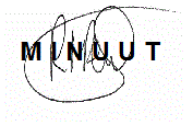
secretaris
Robert Reus